

קנאים לטרט הקצר, אנשים מכורים למלאכתם, שאינם מתרגשים מן הסגריר של סוף אפריל בצפון-גרמניה ומן הר ארובות העשנות הצמודות זו ליד זו, מתאספים בימים אלה בעיר אובראהאוזן, המארחת זו השנה ה-25 את פסטיבל הסרט הקצר. הם אינם באים לאובראהאוזן על מנת לבלות, אלא נכנסים מדי בוקר להיכל העירייה, המיכל שני אולמות הקרנה, קפטריה וחדרי-מנוחה ואינם יוצאים משם עד אחרי הצות. כולם עסוקים בצפייה בסרטים, בויכוחים עליהם ובידיקת אפשרויות העשייה של הסרט הבא.

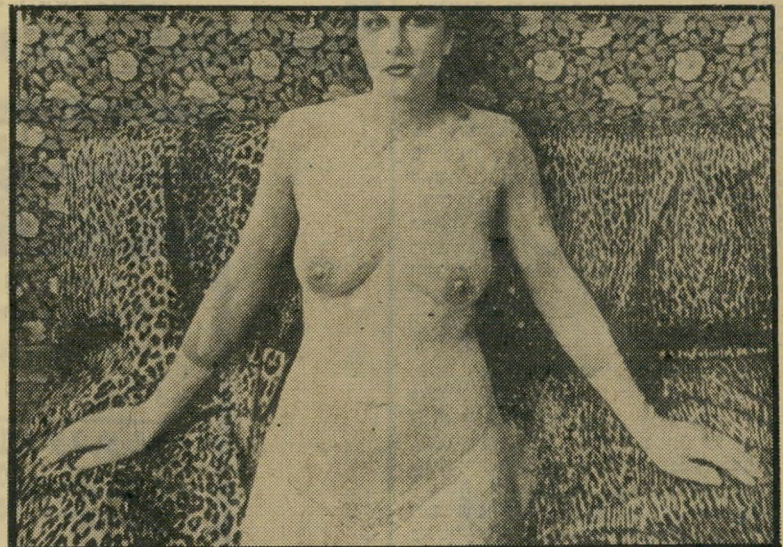
מאברהאוזן מדווח דן פיינר, ה"עורר לענייני קולנוע של "העולם הזה":

אין פסטיבל סרטים בעולם בלי פוליטיקה. אם אתה רוצה להפגיש אנשים מן המזרח, מן המערב, מן העולם הרשמי, המשתחרר, ומן המעולם הישן, המשחרר בעל-כרחו, אין מנוס מהתעסקות בפוליטיקה.

אבל גם בין הפסטיבלים השונים נחשב פסטיבל הסרטים הקצרים באובראהאוזן כפסטיבל פוליטי במיוחד. הסיבות לכך שונות ומגוונות.

הגרמנים, שמארגנים את הפסטיבל, משתדלים להפגיש פתיחות בלתי-מגובלת לרעיונות מן החוץ. אולי כדי לאזן את זכר התקופה הלא-רחוקה, שבה לא ידעו פתיחות כזאת כלל. חוץ מזה, מרבית הסרטים הקצרים ממונים עליידי מוסדות וממשלות, המעוניינים להשיג את התור

מסרתו, ואין בו אף מילה מדוברת אחת. הפלמטינים. הארץ שנוכחותה הורר גשה במיוחד בפסטיבל, היא מזרח-גרמניה, המייצרת סרטים קצרים בקבלנות. סרטים שהם ברובם הגדול מלוטשים להפליא מבחינה טכנית, ומנוכרים להפליא מבחינה

שינויים עדידי עצירת הזמן
מציאות חיה ומציאות דוממת

צאה התעמולתית הטובה ביותר, גם אם זה על חשבון האיכות האמנותית. ואותם סרטים שמופקים על-ידי גורמים פרטיים, נוקטים עמדות מיליטנטיות ברורות, בעד ליהם יודעים שבמילא אין סיכוי גדול למכור סרט קצר, או לפחות אפשר להוריד ריב בעזרתו אבן מן הלב, לומר את כל אשר מעיק עליו ולטהר את המצפון.

המעוניינים העיקריים בפסטיבל ובקיומו הם אנשי הגוש המזרחי. ראשית, משום שבארצות כמו פולין, צ'כוסלובקיה או יוגוסלביה, התפתח הסרט הקצר, בעזרת כספי המדינה, והפך מדיום בזכות עצמו, שרבים זוטרים עוסקים בו. שנית, משום שפסטיבל כזה הוא אחת ההודמנויות הרב-בודדות של קולנועני המזרח לצאת הרחוקה ולפגוש את עמיתיהם מן המערב. תרומתו של ארצות אלה היתה בולטת במיוחד. היוגוסלבים זכו בשני הפרסים הראשיים, אחד עבור סרט אנימציה בשם סאטימניה, אימפרוביזציות צורניות מקסימות על פי המוסיקה של המלחין הרצפתי אריק סאטי, והשני דאה, סרט תיעודי של כרבע שעה על חיי הצוענים, שמשמש אך ורק במוסיקה ותמונה לי

גיבורים לא נאופסים

גיבורים שחזרו (אלנבי, תל-אביב, ארצות-הברית) — שוב סרט על תוצאות מילחמת וייט-נאם, כפי שנרשמו בידי מי שחוה אותה על בשרו, ושוב סרט הנוהר מאד מלדבר על עצם מהותה של המילחמה ומסתפק רק בקביעת הטרומה שהיא יצרה.
ג'ק דאן, גיבור הסיפור, נמלט מן המוסד לטיפול בחור-ליעזבים, שבו היה מאושפז, מפני שאינו מסוגל להתנהג לפי הנורמות שקובעת החברה סביבו. הוא היה בווייט-נאם ומאז שב משם יש לו רק חלום אחד: להקים יחד עם חבריו לכיתה חוזה לגידול תולעים ולחיות בטבע, הרחק משאון הכרך. בדרכו לחפש את חבריו, מן החוף המזרחי לחוף המערבי של ארצות-הברית, מצטרפת אליו נערה שיצאה לנשום את אוויר החופש האחרון לפני הנישואין ושוכחת לשוב אל הטכס.

מה שקורה לשניים אלה יחד בדרך, יכול להיות מוגי דר, בדרך-כלל, כמשעשע ואולי יותר מדי משעשע בשביל הסיפור שהסרט רוצה לספר. מסתבר שניצולי המילחמה נותרו כולם, במקום כלשהו, לא מאופסים, מחפשים את עצי-מם, חוששים להתמודד עם המציאות, בורחים מאחריות ומאתגרים. אפילו מערכת היחסים האינטימיים שלהם עם המין השני נהרסה לחלוטין. חסרי-ביטחון הם מגששים באפלה.

את המרכיבים הללו קושר הבמאי ג'רמי פול קגן בעזרת מערכונים, שהם בעיקר מצחיקים, ושבהם ניתן להנרי וינקלר, כוכב טלוויזיה פופולרי, המופיע בתפקיד הראשי,

וינקלר ופילד: חווה לגידול תולעים

להפגין את כישוריו הקומיים מן הסוג החינני המסורף, המוכרים היטב לקהל העצום של מעריציו מן המסך הקטן, כשלידו מופיעה מי שהופכת במהירות „בת השכן“ המועדפת בהוליווד, סאלי פילד.

החינויות של שני אלה היא בעצם הקו המאחד היחיד הרצוף לכל אורך הסרט, המציג אירועים ותקריות שלא תמיד הן תולדה של התפתחות הגיונית בתסריט. אשר למיל-חמת וייט-נאם, לא זאת התשובה המצפונית למה שקרה שם.

מזרח, מבלי שיסכים כלל לנהל ויכוח ענייני.

את ההמשך לגישה הזאת, בדיון על קולנוע, סיפק צוות השופטים הבינלאומי של הפסטיבל. ישבו בו נציגים מברית-המועצות, צ'כוסלובקיה, הודו וקולומביה, דרישתם המיידית היתה, להעניק פרס לסרט סורי על מצבם של הערבים הרפליסטניים בגדה. הבמאי קאים אל-זובידי, הוא חניך האסכולה המזרח-גרמנית, ולפי מיטב המסורת, הוא נואם על רקע תמונת שנוכשו משרותי טלוויזיה בעולם. הסרט רצוף נאומו-תעמולה דומים לאלה המושמעים באסיפות פוליטיות, תחת לעי-סוק בבניאדם זבמציאות. איש מבין הרשופטים לא טרח כלל להתווכח על הסרט. העיקר, בעיני אלה שתמכו בו, היתה בחירת הנושא. ואכן, הסרט זכה בסופו של דבר בציון לשבח.

לידיעת המעוניינים. בין הסרטים האחרים שכדאי לציין: סרט הולנדי נסי יוני, שמראה כיצד הופכת מציאות חיה למציאות דוממת, על-ידי הרכבה יחד של תמונות של דוגמנית ערומה (שם הסרט: שינויים עם עצירת הזמן), וסרט קולומביאני שמראה כיצד הופך העיני של ארץ אחת, מזון עשיר לטלוויזיה. של ארץ אחרת. ברטט — ערפדי התמונות — רודף צוות טלוויזיה גרמני אחרי כל הרזונות, הילדים הרעבים והקבצים של בוגושה. הם ימכרו את הסרט ביוקר, אבל המצולמים ישראו עלווייחיים כפי שהיו. ואפשר להזכיר עוד בדיחה קצרה ולעגנית אחת. סרט אנימציה הולנדי בשם כל העולם אחים, המראה את קרט מתנשק עם ט'היסאור-פינג מתחת לדיוקונו של מאו.

החלק המרגיז ביותר בפסטיבל הזה היו סרטי התעמולה המופגנים. אמנם לא היה כימעט סרט שלא דיבר על פוליטיקה, אבל קשה מאד היה לבלוע את הפמפלטים על הנחלת החינוך בקובה, או על הפיכת הצוענים, לאנשים מאחשרים, על-ידי העי-ברתם לדירות-קבע בצ'כוסלובקיה. ועוד יותר מרגיז היה לראות, שקובנים עושים סרט הקוטל את ממשלת אורגוואי, ומכי-סיקאים שולחים סרט התוקף את השילטון בניקרגואה.

אבל גם לכך היתה תשובה: סרט יוגוסלבי קצר בשם בית-הספר להליכה. זהו סרט מצויר, שבו רואים איש קטן ועליו התולך לדרכו. בכל פעם הוא נתקל בבירון אחר הכופה עליו צורת הליכה שונה. האיש הקטן מנסה להישמע לכולם. בזה אחר זה, עד שהוא מואס בכל העניין, מזעים פניו, שולח בעיטה בבריונים, ורמשיך בדרכו כבתחילה. כמו שנאמר: לידיעת כל המעוניינים.

אגרשית. כל סרט שיוצא מבית-החרושת צריך להיות בעל אמות-מידה ברורות לי-חלוטין מבחינה אידיאולוגית ותעמולתית. זאת, אולי, הסיבה שהמעניין מבין הרשופטים שהגיעו משם, מארתה, הוא ראיון ארוך עם אשה בת 68. האחרונה מבין הנשים שהמשיכו בהתמדה אחרי המילחמה בעבודה לפינוי הריסות, ועשתה זאת עד לאחרונה. העניין בסרט הוא האדם ולא המנגנון, והתוצאה — הרשויות במזרח-גרמניה מעקמות את האף.

התרומה של הארצות הלאטיות היתה גם היא נכבדת למדי. מספרד הגיע סרט בשם שלטון הדומיה, שבו רואים ראש של אדם, שפה נפרץ בו בכל מיני מקומות, ונסתם מייד על-ידי יד נעלמת.

קובה, שהופכת בהדרגה למעצמה קול-נועית, שלחה צרור שלם של סרטי תעמולה, שחלקם עוסק בתיירות. אורח כבוד בפסטיבל היה במאי קובני בשם סנטיאגו אלורו, וסביבו פרצה גם הרשעוריה הקטנה היחידה של אובראהאוזן. אלורו, שנחשב לאישיות בולטת בין עושי הסרטים הקצרים בעולם, הביא עימו סרט תיעודי חדש, שבו הוא מצדיק את הפלישה היוויטנאמית לקאמבודיה, ומגנה את הפלישה הסינית לוייטנאם, לפי כל החוקים של סרטי התעמולה הסטלי-ניים. במסיבת עיתונאים שנערכה לאחר מכן, אמרו לו הגרמנים שהוא אולי קול-נוען גדול, אבל פוליטיקאי קטן. אלורו איבד את עשתונותו, השתולל, צעק ורשליך בקהל את כל כינוי הגנאי שי אפשר לשמוע בשידורי-תעמולה מן הר

כל העולם אחים
נשיקה מערבית